

Arkivsaksnr.: 2020/12028
Dokumentdato: 25.01.2022

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
7/22

Møtedato:
02.02.2022

Tildelingsbrev for 2022 fra Kunnskapsdepartementet

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 121/21, [Budsjett for Universitetet i Bergen 2022](#)

Saken gjelder:

Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for Universitetet i Bergen ble oversendt 21. desember 2021. I denne saken gis en omtale av sentrale punkter i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev.

Forslag til vedtak:

1. Styret tar sak om tildelingsbrev for 2022 til orientering og at innspill knyttet til tildelingsbrevet, målstruktur og utviklingsarbeidet følges opp i den videre dialog med departementet.
2. Styret vedtar at enhetenes budsjetttrammer justeres i tråd med endringer gjort i vedtatt statsbudsjett for 2022. Styret vedtar med dette følgende fordeling av tilskuddet fra Kunnskapsdepartementet:

Det humanistiske fakultet	356 264 000
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	783 296 000
Det medisinske fakultet	660 841 000
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	345 249 000
Det juridiske fakultet	163 631 000
Det psykologiske fakultet	263 194 000
Fakultet for kunst, musikk og design	181 942 000
Universitetsmuseet	150 786 000
Universitetsbiblioteket	195 839 000
Felles forskningssentre	43 310 000
Forskningsformål utover tildelt i fakultetenes budsjetter	102 473 000
Forskningsinfrastruktur og teknisk infrastruktur	80 810 000
Utdanningsformål utover tildelt i fakultetenes budsjetter	61 894 000
Fellesformål utover tildelt i fakultetenes budsjetter	262 656 000
Sentraladministrasjonen	300 334 000
Andre spesielle formål	15 001 000
SUM	3 967 520 000

3. Styret vedtar av rektor gis fullmakt til å endre fristen for norskopplæring av utenlandske ansatte fra 3 til 2 år i samsvar med krav i tildelingsbrevet.

Robert Rastad
universitetsdirektør

25.01.2022/Ingar Myking/ Gry Flatabø/ Steinar Vestad

Vedlegg:

1. Saksframstilling
2. Tildelingsbrev for 2022 fra Kunnskapsdepartementet

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
7/22

Møtedato:
02.02.2022

Arkivsaksnr.:
2020/12028

Tildelingsbrev for 2022 fra Kunnskapsdepartementet

Bakgrunn

Tildelingsbrevet er Kunnskapsdepartementets sentrale styringsdokument i forhold til institusjonene og skal distribueres til alle medlemmer av institusjonens styre. Brevet gir uttrykk for prioriterte områder for 2022, målstruktur og rapporteringskrav. Tildelingsbrevet er vedlagt saksforelegget.

Regjeringens prioriteringer og forventninger

Basert på visjonen «Kunnskap og kompetanse for et bærekraftig Norge har Kunnskapsdepartementet tre overordnede mål for sektoren:

- Alle deltar i arbeids- og samfunnsliv
- Alle har den kompetansen som de selv og samfunnet trenger
- Samfunnet har tilgang til oppdatert kunnskap av høy kvalitet

Tildelingsbrevet beskriver en rekke prioriteringer og forventninger til institusjonene. Blant annet forventer regjeringen at:

- Institusjonene følger opp arbeidslivsrelevansmeldingen
- Universiteter og høyskoler samarbeider med fylkeskommunene og andre relevante aktører for å styrke det desentraliserte tilbudet og møte regionale kompetansebehov.
- Universiteter og høyskoler følger opp digitaliseringsstrategien for universitets- og høyskolesektoren i sitt eget omstillings- og utviklingsarbeid
- Universitetene og høyskolene gjør løpende vurderinger av regionale og nasjonale kompetansebehov og ser på hvordan kapasitet og innretning på studieporteføljen kan møte disse behovene. Det understrekes her at framtidig vekst i utdanningskapasitet ikke bare vil kunne finansieres med økte tildelinger, men at også institusjonene selv bidrar ved å gjøre nødvendige omprioriteringer innenfor egen ramme.
- Institusjonene arbeider målrettet med å redusere antall midlertidige stillinger, og at styrene har økt oppmerksomhet på utviklingen i de ulike stillingskategoriene. Målsettingen er at midlertidigheten i UH-sektoren ikke skal være høyere enn i arbeidslivet ellers. Regjeringen vil i den forbindelse vurdere UH-lovens bestemmelser om midlertidighet.
- Institusjonene sørger for norskopplæring av utenlandske tilsatte som trenger det, og sikrer at norskkompetansen hos de tilsatte er tilstrekkelig til å ivareta norsk fagspråk. Det bør som en hovedregel stilles krav om at ansatte behersker norsk språk innen to år.

- Institusjonene innfrir kravene om at begge målformene skal være representert med minst 25 prosent. Det forventes også at alle bachelor- og masteroppgaver og ph.d.-avhandlinger som er skrevet på et annet språk har et sammendrag på norsk.

Regjeringen vil gjennomføre en tillitsreform i universitets- og høyskolesektoren. For å redusere byråkratiet i sektoren skal det gjøres en gjennomgang av oppgaver staten opp gjennom årene har pålagt institusjonene. Regjeringen vil invitere universiteter og høyskoler til å komme med innspill til hvilke krav og føringer som kan forenkles.

Regjeringen vil jobbe for å styrke bredden av utdanningstilbud over hele landet, samtidig som at nasjonen skal ha internasjonalt ledende utdanningsinstitusjoner. Regjeringen vil legge fram en stortingsmelding om profesjonsutdanningene. Samtidig vises det til Stortingets vedtak om å øke opptaket innenfor sykepleieutdanningene med 500 nye studieplasser.

I Hurdalplattformen har kunnskapsinstitusjonene en sentral plass i realiseringen av Regjeringens ambisjoner for å ruste Norge for fremtiden. Her formuleres viktige ambisjoner for norske utdannings- og forskningsinstitusjoner, noe som på flere områder gjenspeiler seg i Regjeringens forventninger til norske læresteder. UiB etterlyser i den sammenheng en tettere kobling mellom Tildelingsbrevet og Hurdalplattformens ambisjoner for norsk forskning. Plattformens viktige mål for forskningen: «Utvide satsinga på framifrå forskings- og utdanningsmiljø og etablere nye forskingsmiljø i internasjonal toppklasse knyttet til næringsklynger.», kunne for eksempel med fordel blitt fremhevet.

Plattformens mål om økningen av basisfinansieringen, ambisjoner om høy internasjonal faglig kvalitet på forskningen og det helt sentrale målet om behov for større mangfold og arbeidsdeling i sektoren, er et annet punkt som kunne fått en større plass i styringsdokumentet. Dette ville gitt institusjonene et tydeligere rom for å kunne svare på regjeringens mål og ambisjoner om internasjonal høy kvalitet og grunnforskningens viktige rolle i å utvikle Norge som internasjonal kunnskapsnasjon.

Breddeuniversitetene huser den største delen av stipend finansiert gjennom det europeiske finansieringsprogrammet ERC, Sentre for fremragende forskning (SFF) og utgjør hovedtyngden av den vitenskapelig publisering med internasjonalt gjennomslag. Norge ligger langt under verdenstoppen målt etter andel FoU-utgifter til grunnforskning (OECD Science & Technology Indicators). UiB skulle i den sammenheng ønsket seg signaler om kraftigere innsats og mer effektive tiltak for å styrke grunnforskningen og tilrettelegging for stabile forskningsmiljøer av internasjonal høy kvalitet, og vil fremme dette synet i dialogen om ny utviklingsavtale.

I Hurdalplattformen står det at: «Vitskap og forskning er under press mange stader i verda, og regjeringa vil hegne om kunnskapens eigenverdi, forskningas integritet og den akademiske fridommen.» Forskningsfriheten, sammen med den institusjonelle autonomien, gir våre statsfinansierte universiteter en grad av uavhengighet fra økonomiske og politiske særinteresser, samtidig som en står ansvarlig overfor samfunnet som helhet. Derfor er det viktig å holde fast på disse perspektivene, også i styringsdokumentene. Grunnforskningen representerer en beredskap og er et redskap for stadig fornyelse. Forvaltning og videreutvikling av en bred vifte av fagdisipliner gir samfunnet et solid fundament for nye ideer og løsninger, og en beredskap for å stå rustet til kommende utfordringer. Det er derfor viktig at regjeringens styringsdokumenter også understøtter akademisk frihet og stabile rammer for forskningen som bidrar til at vi utvikler denne nødvendige kunnskapsbasen.

Universitetetsledelsen har tatt opp disse problemstillingene i eget brev til departementet.

Målstruktur

Målstrukturen fra 2021 opprettholdes for 2022, og de overordnede sektormål er:

1. Høy kvalitet i utdanning og forskning
2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling
3. God tilgang til utdanning
4. Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

Innenfor de ulike målene er det utarbeidet ulike styringsparametre som UiB skal rapportere på i sin Årsrapport for 2021, som legges fram i styrets marsmøte.

Basert på innspill fra universiteter og høyskoler ønsker Kunnskapsdepartementet å forenkle eksisterende målstruktur. Departementet vil på dette grunnlag styre på overordnede nasjonale sektormål, videreutvikle den dialogbaserte styringen med institusjonsvise mål og styringsparametere og gå bort fra nasjonale styringsparametere. Utviklingsavtalene vil med dette få en mer sentral plass i styringsdialogen, jf. omtale nedenfor. Endringene vil gjelde fra og med statsbudsjettet for 2023.

I brev av 2. desember 2021 foreslår departementet følgende overordnede sektormål fra 2023:

1. Høy kvalitet i utdanning og forskning
2. Bærekraftig samfunnsutvikling, velferd og innovasjon
3. God tilgang til utdanning og kompetanse i hele landet

Institusjonene hadde frist til å komme med innspill til de nye forslagene innen 21. januar 2022. UiB hadde her følgende merknader:

UiB er positiv til å forenkle målstrukturen, redusere antall mål og gjøre utviklingsavtalen viktigere i arbeidet med å utvikle den enkelte institusjon. Målet med dette arbeidet bør være å styrke autonomien til den enkelte institusjon og legge til rette for en tydeligere arbeidsdeling i sektoren som sikrer at institusjonene samlet ivaretar det brede samfunnsoppdraget. En god arbeidsdeling gir Norge i sum større mangfold, solide forskningsmiljøer, bedre utdanninger, mer innovasjonskraft og bedre utnyttelse av nasjonale og regionale ressurser.

UiB er kritisk til at punkt om mangfold i sektoren er strøket i forslag til nye sektormål. For å sikre stabil tilførsel av grunnleggende forskning, kompetanse og kandidater av høy kvalitet til hele landet kan ikke alle institusjoner bygge opp de samme forskningsområdene og tilby de samme studietilbudene. Sektoren må til sammen dekke landets behov. Begrunnelsen for arbeidsdelingen er at det gir bedre utdanninger, bedre utnyttelse av våre nasjonale ressurser, og styrker vår kapasitet for forskning, utdanning og innovasjon bredt definert.

UiB har sterke røtter på Vestlandet, men er samtidig et internasjonalt forskningsintensivt universitet som utvikler kunnskap og kompetanse som kommer hele landet til gode. Vurderinger av virkemidler for bedre utdannings- og kompetansetilbud må sees i sammenheng med rollen de klassiske norske breddeuniversitetene har i å gi et tilbud ikke bare i egen geografisk region, men for hele landet. De forskningsintensive breddeuniversitetene forvalter og videreutvikler en bred vifte av fagdisipliner og gir samfunnet et solid fundament for nye ideer og løsninger, og en beredskap for å stå rustet til å møte kommende utfordringer. Disse universitetene utgjør ryggmargen i den frie

grunnforskningen som skal gi Norge en kunnskapsberedskap for å løse de store samfunnsutfordringene og også bidra til omstilling og vekst i norsk økonomi.

Mål om god tilgang til forskning og utdanning i hele landet bør ikke stå i motstrid til ønsket om å videreutvikle sterke kunnskapssentrum, med fysiske læresteder lokalisert på en konsentrert campus, laboratorier, museum, bibliotek og infrastruktur for forskning, utdanning, formidling og innovasjon. Norsk nærings- og samfunnsliv trenger godt samspill mellom distrikt og byer. De norske breddeuniversitetene representerer gjennom sin forskningsbaserte utdanning viktige garantier for at arbeidskraften i fremtiden har kompetanse på internasjonalt nivå.

UiB mener at sektormål som ikke ivaretar de sterke og internasjonalt orienterte studiestedene også vil svekke distriktene. Regionalt næringsliv er for eksempel i stor grad eksportorientert, og trenger kandidater som har studert ved universiteter med solide disiplinaryfag og som er internasjonalt orientert. Sektormålene bør legge til rette for å utnytte mangfoldet i sektoren og gjennom arbeidsdeling og slik sikre at vi ivaretar behovene for hele landet.

UiB er innforstått med KD sin argumentasjon om at utviklingsavtalen skal erstatte tidligere sektormål som vektla mangfold. Men utviklingsavtalen skal fungere i et tett samspill med sektormålene. Samtidig mener UiB at når dette ikke lenger er en del av de overordnede sektormålene, og dermed en premiss for alle institusjoner i utarbeidelse av sine utviklingsavtaler, svekkes kravene til mangfold og arbeidsdeling i sektoren.

UiB foreslår på dette grunnlag at sektormål 3 omformuleres fra «*God tilgang til utdanning og kompetanse i hele landet*» til

«*God tilgang til utdanning og kompetanse i hele landet basert på arbeidsdeling og mangfold mellom institusjonene*».

Utviklingsavtaler

Utviklingsavtale er en skriftlig, men ikke-juridisk, avtale mellom UiB og departementet der partene er blitt enige om et sett med mål som skal gjelde over en periode på tre til fire år. Formålet med avtalene er at de skal bidra til å nå målene om høy kvalitet, tydeligere institusjonsprofiler og bedre arbeidsdeling. UiBs første utviklingsavtale ble inngått i 2018 og ble revidert i 2020. Dagens avtale utløper i 2022.

Kunnskapsdepartementet ønsker at utviklingsavtalene skal få en mer sentral plass i styringsdialogen med universiteter og høyskoler og legger opp til en prosess i 2022 med sikte på at nye utviklingsavtaler vil inngå i tildelingsbrevene for 2023.

Utviklingsavtalene har som formål å bidra til høy kvalitet og en mangfoldig sektor gjennom tydelige institusjonsprofiler og bedre arbeidsdeling. Mer differensiert styring gjennom utviklingsavtalene skal tilrettelegge for at institusjonene kan ivareta sitt samfunnsoppdrag og svare på nasjonale, regionale og lokale behov.

I sitt brev av 2. desember 2021 skisserer departementet et utkast til rammeverk for nye utviklingsavtaler, frist for innspill til rammeverket 21. januar 2022, og til invitasjon til digitalt oppstartsseminar i mars 2022.

Utviklingsavtalens omfang

I departementets utkast til rammeverk vektlegges at avtalene skal være et viktig strategisk verktøy både for institusjonene og for departementet. Institusjonene skal ha mål og styringsparametere på vesentlige områder med behov for strategisk utvikling eller endring, eller på områder som er strategisk viktige og som krever mye innsats.

Målene i avtalen skal følge opp sektormålene og prioriteringene i langtidsplanen, samtidig som de reflekterer styrets prioriteringer for utvikling av institusjonen. Målene anbefales å vise ønsket tilstand eller resultat på områder som institusjonen har en reell mulighet til å påvirke. Målene bør være overordnede og knyttet til ønskede effekter.

Målene og parameterne skal uttrykke ambisjon og retning, fremfor spesifikke måltall. Avtalene skal også kunne fremheve kvalitative aspekter som ikke enkelt lar seg måle kvantitativt. Departementet foreslår at målene og styringsparameterne belyses både gjennom kvantitative og kvalitative data. Målsettingen er å unngå indikatorstyring istedenfor målstyring.

Antall mål og parametere bør ikke være for mange for å kunne være et godt verktøy for strategisk styring. I utkast til rammeverk foreslås et omfang på 2-5 mål (ikke delmål) og omtrent 12 styringsparametere totalt. Det er imidlertid ikke et krav om en-til-en forhold mellom sektormål og utviklingsmål. De institusjonsvise målene kan således bidra til flere av sektormålene, og flere institusjonsmål kan bidra til ett sektormål.

Prosess og framdrift

I departementets tildelingsbrev bes UiB om å foreslå mål som kan inngå i institusjonens nye utviklingsavtale. Forslaget skal begrunnes ut fra institusjonens strategiske fortrinn, utviklingspotensial og utviklingsbehov fremover, og ut fra samfunnets behov for en god utvikling av sektoren regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Det bes samtidig om at det foreslås styringsparametre (kvalitative og kvantitative) som kan vise om utviklingen i avtaleperioden er i samsvar med målene i utviklingsavtalen.

Fristen for å levere forslag til utviklingsavtale er satt til 10. september 2022 og det bes om at institusjonene utarbeider et foreløpige utkast innen 1. mai 2022. Det legges deretter opp til flere ulike møter i løpet av prosessen, inkludert fellesmøter med flere institusjoner. Departementet forventer videre at institusjonene har en åpen prosess internt med medvirkning fra ansatte.

UiBs strategi «Kunnskap som former samfunnet» utløper i 2022 og i styresak 8/22 skisseres en prosess for å utarbeide en ny strategi for perioden 2023 - 2030. Det legges opp til bred involvering fra hel organisasjonen og strategiarbeidet vil bli tema i flere styremøter i 2022. Målsettingen er å legge fram et forslag som kan vedtas av styret februar 2023.

Siden det legges opp til at ny strategi først skal vedtas i februar 2023, vil det være problematisk allerede våren 2022 komme med et utkast til ny utviklingsavtale med departementet, der målformuleringen skal utformes i tråd med universitetets viktigste strategiske prioriteringer. UiB vil derfor gå i dialog med departementet med mål om å få utsette slutføringen av arbeidet med ny utviklingsavtale til våren 2023.

Budsjett for 2022 – Budsjettvedtak kap. 260, post 50

Styret vedtok budsjettfordelingen for 2022 i sitt møte i oktober 2021 (sak123/21).

I styresak 128/21 ble styret orientert om den nye regjeringens tilleggsproposisjon til statsbudsjettet 2022.

Sammenlignet med Solberg-regjeringens forslag ble det her lagt fram nye kutt på 33,4 mill. kroner for å finne rom til andre prioriteringer. I tillegg ble det foreslått et samlet kutt på 40 mill. kroner i bevilgningen til 20 statlige virksomheter målrettet mot redusert kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen. For UiB utgjorde kuttene henholdsvis 3,4 mill. kroner og 1,1 mill. kroner.

I styresak 128/21 ble det foreslått å fordele kuttet for å finansiere satsinger etter samme modell som ABE- kuttet. «konsulentkuttet» ble foreslått inndeckt over UiBs felles øremerkede poster til studentrekruttering og organisasjonsutvikling.

I forhandlingene om Statsbudsjettet ble det gjort ytterligere innstramminger ved at kutt for endring i reisevaner økte fra 8 mill. kroner til 11,3 mill. kroner, og kuttet knyttet til konsulentbruk økte fra 1,1 mill. kroner til 1,6 mill. kroner. I denne saken foreslås det at økningen i disse kuttene fordeles enhetene etter samme modell som beskrevet i styresak 128/21.

I sluttforhandlingen om statsbudsjettet ble universitetets bevilgning også økt med 4 mill. kroner knyttet til prioriteringen av grønn forskning. Her foreslås at bevilgningen fordeles til Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet, Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Det humanistiske fakultet, jf. nedenfor.

I styresak 123/21 ble styret orientert om at UiB ble kuttet 35 studieplasser innenfor JUS og økonomisk/ administrative fag. Kuttet er nå fordelt med 9 plasser ved Det juridiske fakultet og 26 plasser ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Samtidig er de 25 nye 2 årige studieplassene innenfor barnevern, som ikke var inkludert i vedtaket i styresak 123/21, fordelt Det psykologiske fakultet.

Oppsummert gir dette følgende budsjettendringer for fakultetene og avdelingene:

- Fakulteter og avdelinger er kuttet til sammen kroner 132.726.000 knyttet til omlegging av ny premiemodell for pensjon.
- Avdelingens ABE kutt er økt med 0,2% (Til sammen 6.500.000 kroner) som følge av kutt for å dekke inn departementets satsinger og økte kutt knyttet til endring i reisevaner.
- UiBs felles avsetninger til organisasjonsutvikling er kuttet med 1.650.000 kroner som følge av kutt i konsulenttjenester.
- Budsjettrammen ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet er redusert med 932.000 kroner etter en reduksjon på 26 studieplasser i opptaksrammen høsten 2022.
- Budsjettrammen ved Det juridiske fakultet er redusert med 322.000 kroner etter en reduksjon i opptaksrammen på 9 studieplasser høsten 2022.
- Budsjettrammen ved Det psykologiske fakultet er økt med 896.000 kroner etter tildeling av 25 nye toårige masterplasser til barnevern.
- Budsjettrammen ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet øker med kroner 1.016.000 knyttet til satsing på grønn forskning.
- Budsjettrammen ved Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet øker med kroner 2.032.000 knyttet til satsing på grønn forskning.
- Budsjettrammen ved Det humanistiske fakultet øker med kroner 1.016.000 knyttet til satsing på grønn forskning.

- Konsekvenser av endelig husleieberegning er innarbeidet i fakultetenes og avdelingens budsjettrammer. Fakultetene er orientert om dette i eget brev ((02.12.21 (20021/4311))).

Endringen gir følgende endelig budsjettramme for enhetene for 2022 som vist i tabell 1.

Tabell 1. Endeling budsjettramme 2022

Det humanistiske fakultet	356 264 000
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	783 296 000
Det medisinske fakultet	660 841 000
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	345 249 000
Det juridiske fakultet	163 631 000
Det psykologiske fakultet	263 194 000
Fakultet for kunst, musikk og design	181 942 000
Universitetsmuseet	150 786 000
Universitetsbiblioteket	195 839 000
Felles forskningscentre	43 310 000
Forskningsformål utover tildelt i fakultetenes budsjetter	102 473 000
Forskningsinfrastruktur og teknisk infrastruktur	80 810 000
Utdanningsformål utover tildelt i fakultetenes budsjetter	61 894 000
Fellesformål utover tildelt i fakultetenes budsjetter	262 656 000
Sentraladministrasjonen	300 334 000
Andre spesielle formål	15 001 000
SUM	3 967 520 000

Budsjettet for 2022 som UiB skal styre etter vil også inkludere bruk av overførte midler fra 2021. Overførte midler behandles i egen sak i dette møte (Økonomirapport 2021). Fakultetene og avdelingene vil etter dette bli bedt om å planlegge hvor mye av overførte midler som skal brukes i 2022 og hvor mye en planlegger med å overføre til 2023. Samlet budsjettramme for 2022 vil være justert med dette beløpet når styret mottar økonomirapporter for 2022.

Andre forutsetninger og krav

I tillegg til Regjeringens prioriteringer og forventinger beskrevet i tildelingsbrevets punkt 1, målstruktur og utviklingsavtale er det stilt særskilte krav til institusjonene innenfor følgende områder:

- Effektivisering av konsulentbruken
- Tilsettinger av lærlinger
- Etablering av systemer som sikrer at forskningen skjer i henhold til forskningsetikkloven
- Samfunnssikkerhet og beredskap og sikkerhet etter sikkerhetsloven
 - Håndtering av Covid-19-pandemien (Nytt fra 2021)
- Etablering av rammeverk for nasjonale evalueringer av forskning og høyere utdanning
- Ligestilling og mangfold

Rapportering og resultatoppfølging

Årsrapport for 2022 skal sendes Kunnskapsdepartementet innen 15. mars 2023. Utkast til rapport behandles i styrets marsmøte.

Budsjettforslag (satsingsforslag) 2024

Institusjonene kan melde inn behov for større satsinger utenfor gjeldende rammebevilgning. Departementet bruker satsingsforslagene til å identifisere de viktigste behovene i universitets- og høyskolesektoren.

Frist for innsending av slike forslag for 2024 1. november 2022. Departementet bruker dette forslaget til å identifisere de viktigste behovene i sektoren som et ledd i budsjettbehandlingen for 2024.

Styringsdialogen i 2022

Dato for etatstyringsmøtet i 2022 er satt til 13. juni 2022 klokken 12.00- 14.00. Møtet er lagt til departementets kontorer i Oslo.

Departementet ber om at strategisk viktige saker og deltakerliste sendes departementet senest to uker før møtedato. Departementet forventer at delegasjonen er bredt sammensatt.

Det oppgis ingen anbefalt størrelse på UiBs delegasjon. Sist UiB hadde ettstyringsmøte (2019) bestå imidlertid delegasjonen av rektor, universitetsdirektør, samt 6 medlemmer fra universitetets styre. Det foreslås samme sammensetning til møtet i 2022.

Universitetsdirektørens merknader

Årets tildelingsbrev beskriver en rekke krav og forventninger til UiB. Etter universitetsledelsens oppfatning hadde det vært ønskelig om tildelingsbrevet i større grad gjenspeile Hurdalsplattformens ambisjoner for norsk forskning. Plattformens viktige mål for forskningen: «Utvide satsinga på framifrå forskings- og utdanningsmiljø og etablere nye forskingsmiljø i internasjonal toppklasse knyttet til næringsklynger.», kunne for eksempel med fordel blitt fremhevet i brevet for i større grad å tydeliggjøre breddeuniversitetenes viktige rolle i norsk kunnskapspolitik.

Universitetsledelsen er bekymret for at manglende referanser til Hurdalsplattformen kan føre at ambisjonene om utvikling av gode forskningsmiljø og grunnforskning generelt får mindre plass i regjeringens styringsdokumenter. Universitetsledelsen har tatt opp disse problemstillingene i eget brev til departementet.

I tillegg til ny målstruktur og arbeid med nye utviklingsavtaler vil framleggelsen av ny langtidsplan for forskning i oktober 2022 være viktige referanser for universitetets rammebetingelser i årene framover. Det samme gjelder resultatet fra den nasjonale arbeidsgruppen som er satt ned for å vurdere endringer i sektorens finansieringsmodell. Arbeidsgruppen skal legge fram sin innstilling i løpet av våren 2022.

I tildelingsbrevet viser departementet til institusjonenes ansvar for språkopplæring av utenlandske ansatte. Departementet viser til at det som hovedregel bør stilles krav om at ansatte behersker norsk språk innen to år. Tilsvarende frist ved UiB er i dag 3 år. I den sammenheng bes det om at rektor gis fullmakt til å endre fristen for norskopplæring av

utenlandske ansatte fra 3 til 2 år i samsvar med krav i tildelingsbrevet. Universitetsledelsen vil komme tilbake med en egen sak om universitetets språkpolitikk i løpet av våren 2022.

I forhold til forslaget til statsbudsjett presentert i styrets møte i oktober er det gjort noen endringer. I tråd med styrets vedtak i sak 123/21 legges i denne saken fram forslag til endelig budsjettfordeling for 2022.

25.01.2022/Ingar Myking/Gry Flatabø/ Steinar Vestad

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Universitetet i Bergen
Postboks 7800
5020 BERGEN

Deres ref

Vår ref

Dato

21/4886-16

21. desember 2021

Tildelingsbrev for 2022 - Universitetet i Bergen

På bakgrunn av Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022, jf. Innst. 12 S (2021-2022), Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) og Prop. 1 S (2021-2022), sender Kunnskapsdepartementet med dette tildelingsbrev til institusjonen. Tildelingsbrevet er Kunnskapsdepartementets årlige styringsdokument og skal distribueres til alle medlemmer av institusjonens styre. Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger blir formidlet gjennom supplerende tildelingsbrev i løpet av 2022.

Tildelingsbrevet for 2022 består av følgende deler:

1 Regjeringens prioriteringer og forventninger	2
2 Mål.....	5
3 Tildeling	11
4 Andre forutsetninger og krav	12
5 Rapportering og resultatoppfølging	14

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling
Avdeling for eierskap i
høyere utdanning og
forskning

Saksbehandler
Linda Johansen
Elmrhari
22 24 74 82

1 Regjeringens prioriteringer og forventninger

Forskning, utdanning og innovasjon av høy kvalitet er viktig for at Norge skal hevde seg internasjonalt og nå de ambisiøse bærekraftsmålene. Godt internasjonalt samarbeid er avgjørende for å møte de globale samfunnsutfordringene. Universitetene og høyskolene er, i tett samarbeid med andre sektorer, sentrale i arbeidet med å ruste hele landet for en bærekraftig framtid, og skape morgendagens grønne arbeidsplasser.

Universiteter og høyskoler har en nøkkelrolle i arbeidet med å utvikle det norske samfunnet ved å bidra med den kunnskap og kompetanse som samfunnet trenger. For å lykkes i dette må forskningen også svare ut norske utfordringer og institusjonene må ha dialog med samfunns- og arbeidsliv, og andre forskningsutførende sektorer. Kunnskap, kompetanse og kultur for innovasjons- og kommersialiseringsaktiviteter i universitets- og høyskolesektoren er avgjørende for å lykkes med verdiskaping fra forskningen. Dette må ha oppmerksomhet innenfor alle fag og disipliner.

For at studentene skal bli bedre i stand til å møte et samfunn og arbeidsliv som endrer seg raskt, må høyskolene og universitetene samarbeide mer systematisk med arbeidslivet om hva studentene lærer og hvordan de lærer. Regjeringen forventer at arbeidslivsrelevansmeldingen¹ følges opp. Universitetene og høyskolene må utdanne kandidater som er i stand til å delta i – og selv bidra til å utvikle – framtidens arbeidsliv, gjennom faglig kompetanse, kunnskap om innovasjon og entreprenørskap. Institusjoner som samarbeider godt med arbeidslivet og øvrige samfunnsaktører, vet best hvilken kompetanse som trengs. Samarbeid gjør det lettere å skape attraktive og relevante studietilbud i hele landet.

Regjeringen forventer at universiteter og høyskoler samarbeider med fylkeskommunene og andre relevante aktører for å styrke det desentraliserte tilbudet og møte regionale kompetansebehov. Universiteter og høyskoler skal prioritere livslang læring og fleksible og desentraliserte tilbud. Dette er en sentral del av institusjonenes samfunnsoppdrag. Digital teknologi og digitale undervisningsmetoder må brukes til å tilpasse studietilbud til regionale kompetansebehov for å gi økt tilgjengelighet.

Den digitale omstillingen i samfunnet driver fram endringer i studievaner og læringspreferanser som utdanningsinstitusjonene må møte for å være relevante i framtiden. Framtidens utdanninger bør kombinere fysisk tilstedeværelse og digital undervisning på en måte som fremmer studentenes læringsutbytte, læringsmiljø og fleksibilitet i utdanningstilbudet. Den digitale utviklingen gjør det mulig å tilby mer fleksible studietilbud, som gjør at flere vil kunne gjennomføre en utdanning uavhengig av livssituasjon. Kunnskapsdepartementet forventer at universiteter og høyskoler følger opp digitaliseringsstrategien for universitets- og høyskolesektoren² i sitt eget omstillings- og utviklingsarbeid.

¹ Meld. St. 16 (2020–2021) Utdanning for omstilling – Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning.

² Strategi for digital omstilling i universitets- og høyskolesektoren 2021-2025

Profesjonsutdanningene er viktige for å sikre en velfungerende velferdsstat som ivaretar demografiske endringer i hele landet. Utdanningene skal holde høy kvalitet, være forskningsbaserte, praksisnære og rette seg mot arbeidslivets behov. Regjeringen vil legge fram en stortingsmelding om profesjonsutdanningene.

Styringsmeldingen³ slo fast at målene for dimensjonering av utdanningskapasiteten er å dekke studentenes etterspørsel etter utdanning og arbeidslivets behov for kvalifisert arbeidskraft. Institusjonene har ansvar for å dimensjonere i tråd med begge målene. Regjeringen forventer at universitetene og høyskolene gjør løpende vurderinger av regionale og nasjonale kompetansebehov og ser på hvordan kapasitet og innretning på studieporteføljen kan møte disse behovene. Regjeringen understreker at framtidig vekst i utdanningskapasitet innenfor prioriterte områder ikke bare vil kunne finansieres med økte tildelinger. Det forventes også at institusjonene selv bidrar ved å gjøre nødvendige omprioriteringer innenfor egen ramme. Regjeringen vil gjennom styringsdialogen og utviklingsavtalene følge opp den enkelte institusjonens ansvar for utdanningskapasiteten.

Regjeringen viser til at det er behov for å øke antall kandidater med helse- og sosialfaglig kompetanse. Med forbehold om Stortingets vedtak foreslår regjeringen å øke opptaket i sykepleierutdanning med 500 plasser fra og med høsten 2022. Kunnskapsdepartementet ber om at institusjonene øker opptaket med 200 plasser innenfor uendret bevilgning, se omtale i del 3 for de institusjonene det gjelder. Regjeringen vil i januar foreslå for Stortinget at det bevilges midler til 300 nye plasser i sykepleierutdanning fra høsten 2022. Med forbehold om Stortingets tilslutning vil Kunnskapsdepartementet komme tilbake med fordeling av disse i supplerende tildelingsbrev, og vil prioritere videreutdanninger i sykepleierutdanning i den grad det er mulig.

Regjeringen vil jobbe for å styrke bredden av utdanningstilbud over hele landet, samtidig som at vi skal ha internasjonalt ledende utdanningsinstitusjoner. Norges utdannings- og forskningssamarbeid med Europa og prioriterte partnerland utenfor EU skal videreføres og utvikles. Aktiv deltakelse i de europeiske programmene er av stor betydning, jf. strategiene for norsk deltakelse i Horisont Europa⁴ og Erasmus⁵. Utdannings- og forskningssamarbeidet bør sees i sammenheng for å gjensidig styrke hverandre. Universitetene og høyskolene har ansvar for å utforme studieprogrammer som fremmer mobilitet og internasjonalt utdanningssamarbeid, jf. mobilitetsmeldingen⁶.

Det er for mange ansatte i midlertidige stillinger i universitets- og høgskolesektoren (UH-sektoren). Høy midlertidighet skaper økte forskjeller og utrygghet for den enkelte, og institusjonene kan miste verdifull kompetanse når ansatte søker seg til faste stillinger utenfor sektoren. Regjeringen forventer at institusjonene arbeider målrettet med å redusere antall midlertidige stillinger, og at styrene har økt oppmerksomhet på utviklingen i de ulike stillingskategoriene. Midlertidigheten i UH-sektoren skal ikke være høyere enn i arbeidslivet ellers, og med utgangspunkt i institusjonenes rapportering vil dette følges opp i

³ Meld. St. 19 (2020-2021) Styring av statlige universiteter og høyskoler

⁴ Strategi for norsk deltakelse i Horisont Europa og Det europeiske forskningsområdet 2021-2027

⁵ Strategi for norsk deltakelse i Erasmus+ og Det europeiske utdanningsområdet 2021-2027

⁶ Meld. St. 7 (2020-2021) En verden av muligheter – Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning.

styringsdialogen framover. Regjeringen vil vurdere UH-lovens bestemmelser om midlertidighet.

Det er avgjørende å rekruttere, beholde og videreutvikle forskertalentene for å få mest mulig ut av ressursene vi investerer i høyere utdanning og forskning. Det må finnes forutsigbare rammer som gir gode muligheter for videre karriereutvikling. Regjeringen forventer at institusjonene arbeider målrettet for å sikre at prinsippene for karriereveiledning⁷ følges opp lokalt, at hele stillingsstrukturen benyttes ved tilsetting, og at postdoktorstillingen brukes i henhold til formålet.

Internasjonal rekruttering til norsk forskning og høyere utdanning er viktig, men rekrutteringsmønstrene viser at det må arbeides for å oppnå bedre kjønnsbalanse og øke interessen for en forskerkarriere blant studenter ved norske institusjoner.

Når institusjonene ansetter utenlandske forskere og undervisere, skal det stilles krav til opplæring i norsk språk. Regjeringen forventer at institusjonene sørger for norskopplæring av tilsatte som trenger det, og sikrer at norskkompetansen hos de tilsatte er tilstrekkelig til å ivareta norsk fagspråk. Det bør som en hovedregel stilles krav om at ansatte behersker norsk språk innen to år. For stillinger hvor kompetanse i norsk er viktig bør det i større grad stilles krav om norskkompetanse ved utlysning.

Norskspråklig undervisning, formidling og vitenskapelig publisering henger tett sammen med forskningens samfunnsrelevans, og at studentene skal forberedes på et norskspråklig arbeidsliv. Universitets- og høyskoleloven § 1-7 slår fast at institusjonene har et ansvar for å vedlikeholde og videreutvikle norsk fagspråk. Institusjonene er videre pålagt å ha egne språkstrategier som skal være tydelig forankret i overordnede strategier. Regjeringen forventer at institusjonene følger godt med på språksituasjonen i både forskning og undervisning, og setter inn tiltak dersom det er nødvendig. Arbeidet i perioden skal omtales i årsrapporten. Det forventes også at alle bachelor- og masteroppgaver og ph.d.-avhandlinger som er skrevet på et annet språk har et sammendrag på norsk.

Den nye språkloven trer i kraft 1.1.2022. Universiteter og høyskoler er pålagt å følge språkloven. Språkrådet har i flere år pekt på at et flertall av UH-institusjonene ikke innfrir kravene om at begge målformene skal være representert med minst 25 prosent. Regjeringen forventer at institusjonene følger opp dette og setter inn nødvendige tiltak.

Regjeringen vil gjennomføre en tillitsreform i universitets- og høyskolesektoren. For å redusere byråkratiet i sektoren skal det gjøres en gjennomgang av oppgaver staten opp gjennom årene har pålagt institusjonene. Regjeringen vil invitere universiteter og høyskoler til å komme med innspill til hvilke krav og føringer som kan forenkles.

For budsjettprioriteringer for 2022 vises det til Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) og Prop. 1 S (2021–2022): kap. 4 om programkategori 07.60 Høyere utdanning og forskning og kap. 5 om oppfølging av langtidsplanen for forskning og høyere utdanning.

Kunnskapsdepartementet har fastsatt følgende visjon som er presentert i Prop. 1 S (2021–2022):

⁷ Strategi for forskerrekruttering og karriereutvikling

- Kunnskap og kompetanse for et bærekraftig Norge.

Visjonen danner grunnlaget for tre overordnede mål for kunnskapssektoren:

- Alle deltar i arbeids- og samfunnsliv.
- Alle har den kompetansen som de selv og samfunnet trenger.
- Samfunnet har tilgang til oppdatert kunnskap av høy kvalitet.

Målene ligger til grunn for kunnskapspolitikken. Virksomhetene spiller en viktig rolle for å realisere visjonen og nå målene. Det fordrer også godt samspill mellom virksomhetene og at alle bidrar til hverandres måloppnåelse.

2 Mål

2.1 Om målstrukturen

Universiteter og høyskoler har tidligere gitt sine synspunkter på hvordan målstrukturen kan gjøres enklere og bedre. Kunnskapsdepartementet vil forenkle målstrukturen for universiteter og høyskoler. Departementet vil styre på overordnede nasjonale sektormål, og videreutvikle den dialogbaserte styringen med institusjonsvise mål og styringsparametere og gå bort fra nasjonale styringsparametere. Utviklingsavtalene vil med dette få en mer sentral plass i styringsdialogen. Endringene vil gjelde fra og med statsbudsjettet for 2023. For 2022 gjelder følgende fire overordnede og langsiktige mål for høyere utdanning og forskning:

1. Høy kvalitet i utdanning og forskning
2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling
3. God tilgang til utdanning
4. Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

I tillegg til målene har departementet fastsatt styringsparametere for høyere utdanning og forskning, jf. tabellen nedenfor. Departementet forventer at institusjonen vurderer egne resultater og ambisjoner ut fra de nasjonale styringsparameterne.

Tabell 1: Overordnede mål og nasjonale styringsparametere

Mål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning	Mål 2: Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling	Mål 3: God tilgang til utdanning
<ul style="list-style-type: none"> • andelen studenter på bachelor-utdanning som gjennomfører på normert tid • andelen studenter på master-utdanning som gjennomfører på normert tid • andelen ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år • skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten • faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter • antall publikasjonspoeng per faglig årsverk • verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk • andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter 	<ul style="list-style-type: none"> • andel mastergrads-kandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning • bidragsinntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk • andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk • andel forskningsinnsats i MNT-fag 	<ul style="list-style-type: none"> • kandidattall på helse- og lærerutdanningene⁸
<p>Mål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • antall studiepoeng per faglig årsverk⁹ • andel kvinner i dosent- og professorstillinger • andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger • andel av samlingene og objektene ved universitetsmuseene som er tilstrekkelig sikret og bevart 		

Dataspesifikasjon er tilgjengelig på nettsiden til Database for statistikk om høgre utdanning (DBH).

Kunnskapsdepartementet har i samarbeid med institusjonene definert samfunns- og effektmål for større bygge- og rehabiliteringsprosjekter i sektoren. Aktuelle institusjoner må ta hensyn til disse målene i planer og i styringen av virksomheten.

Kunnskapsdepartementet har fastsatt måltall per institusjon for enkelte utdanninger, jf. *Orientering om statsbudsjettet 2022 for universitet og høgskular etter vedtak i Stortinget 20. desember 2021*, kap 2.3. Det er viktig å nå kandidatmåltallene for å sikre arbeidslivet tilstrekkelig kompetanse på utvalgte fagområder.

⁸ Kandidatmåltall fremgår av *Orientering om statsbudsjettet 2021 for universitet og høgskular etter vedtak i Stortinget 20. desember 2021*

⁹ Sammen med de andre styringsparametrene under mål 1 og 2 gir denne styringsparameteren indikasjoner på utviklingen i effektiviteten ved den enkelte institusjonen.

2.2 Om utviklingsavtaler

Kunnskapsdepartementet legger opp til at utviklingsavtalene skal få en mer sentral plass i styringsdialogen med universiteter og høyskoler, se også omtale i *Orientering om statsbudsjettet 2022 for universitet og høyskular etter vedtak i Stortinget 20. desember 2021*.

Utviklingsavtalene skal bidra til høy kvalitet og en mangfoldig sektor gjennom tydelige institusjonsprofiler og bedre arbeidsdeling. Alle gjeldende utviklingsavtaler utløper 31.12.2022. Endelig rapport om måloppnåelse skal dermed inngå i Årsrapport for 2022.

Departementet legger opp til en prosess i 2022 med sikte på at nye utviklingsavtaler vil inngå i tildelingsbrevene for 2023. Vi viser til brev av 2. desember 2021 med utkast til rammeverk for utviklingsavtaler for universiteter og høyskoler, frist for innspill til rammeverket 21. januar 2022, og til invitasjon til digitalt oppstartsseminar i mars 2022.

Departementet ber med dette UiB om å foreslå mål som kan inngå i utviklingsavtalen. Forslaget skal begrunnes ut fra institusjonens strategiske fortrinn, utviklingspotensial og utviklingsbehov fremover, og ut fra samfunnets behov for en god utvikling av sektoren regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Institusjonen bes også foreslå styringsparametere (kvalitative og kvantitative) som kan vise om utviklingen i avtaleperioden er i samsvar med målene i utviklingsavtalen.

Fristen for å levere forslag til utviklingsavtale er 10. september 2022. Vi vil be institusjonene om å dele foreløpige utkast innen 1. mai 2022. Departementet vil invitere styreleder, rektor og direktør til dialogmøter om innholdet i avtalene.

2.3 Utviklingsavtale med UiB

Universitetets reviderte strategi 2019-2022 «Kunnskap som former samfunnet» vil være førende for målene i utviklingsavtalen.

Utviklingsmål 1. UiB skal utvikle flere ledende forskningsmiljø. Alle fakultetene skal ha forskningsmiljø i verdensklasse og flere fagmiljø av høy internasjonal standard.

Universitetet i Bergen er et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet. Ambisiøse kvalitetskrav kan ikke begrenses til særskilte forskningssatsinger, men må rettes inn mot hele forsknings- og utdanningsvirksomheten. Ivaretagelse av den store viften av forskningsfag fordrer en aktiv og målrettet fornyelse av fagene, i takt med den internasjonale kunnskapsutviklingen og ut ifra universitetets fortrinn.

Vurdering av måloppnåelse

Måloppnåelsen vurderes på gjennomføring av konkrete aktiviteter, samt måling på nøkkeltall innenfor følgende områder:

- Økt antall Det europeiske forskningsrådet (ERC)-tildelinger fra Horisont Europa og i grunnforskningsprogrammene i Forskningsrådet

- Måloppnåelse vurderes gjennom regnskapstall og søknadsaktivitet
- Økt søknad og gjennomslag i de tematiske programmene i høyere utdanning.
 - Måloppnåelse vurderes gjennom regnskapstall og søknadsaktivitet
- Styrke publiseringskvaliteten
 - Måloppnåelse vurderes ut fra anerkjente bibliometriske metoder

Utviklingsmål 2 UiB skal ha en internasjonalt ledende posisjon innenfor universitetets strategiske forskningsfelt marin, klima og energiomstilling og globale samfunnsutfordringer

Universitetets tradisjoner og fortrinn innenfor marin forskning, klima og energiomstilling, og globale samfunnsutfordringer skal videreutvikles og styrkes. Slik kan UiB best fremstå som et offensivt og samfunnsengasjert universitet. UiB skal frambringe kunnskap og innsikt gjennom nyskapende forskning av høy kvalitet og internasjonalt format.

Kvalitet i forskning synliggjøres blant annet gjennom forskningsmiljøenes evne til å konkurrere om ekstern finansiering. Det skal legges til rette for at våre fagmiljø skal konkurrere om slike midler.

Vurdering av måloppnåelse

Måloppnåelsen innenfor satsingsområdene vurderes på gjennomføring av konkrete aktiviteter, samt måling på nøkkeltall innenfor følgende områder:

- Økt finansiering innenfor universitetets strategiske forskningsfelt marin, klima og energiomstilling og globale samfunnsutfordringer, med særlig fokus på Horisont Europa, Norges forskningsråd og andre eksterne kilder.
 - Måloppnåelse vurderes gjennom søknadsaktivitet og tildelinger
- Økt antall siteringer innenfor universitetets strategiske forskningsfelt marin, klima og energiomstilling og globale samfunnsutfordringer
 - Måloppnåelse vurderes gjennom antall siteringer slik de framkommer i internasjonale rangeringer.
- Økt samfunnsrelevans og samfunnsbidrag, knyttet spesielt til FNs bærekraftsmål.
 - Måloppnåelse vurderes gjennom bredde og volum av samfunnsmessig engasjement og policyrelevant vitenskapelig rådgivning på nasjonale og globale arenaer.
- Videreutvikling av studieprogrammer innenfor universitetets strategiske satsingsområder marin, klima og energiomstilling og globale samfunnsutfordringer og opprette studieprogram med relevans for bærekraft
 - Måloppnåelse vurderes ut fra etablering og videreutvikling av emner

Utviklingsmål 3. UiB skal styrke utdanningskvaliteten

Meld. St. 16 - Kultur for kvalitet i høyere utdanning gir en tydelig retning for arbeidet med å heve kvaliteten på norsk høyere utdanning. Universitetet i Bergen har som hovedmål for utdanningen å tilby internasjonalt anerkjent forskningsbasert utdanning, med høy faglig kvalitet og vekt på danning, kritisk refleksjon og etisk bevissthet. Satsingen på utdanningsledelse, arbeidet med oppretting av nye og revisjon av eksisterende studier, utviklingen av underviserkompetanse og insentivtiltak er alle med på å styrke læringsmiljøet og bidra til studentenes læring. Det samme gjelder fagmiljøenes tilrettelegging for faglige arenaer der studenter og undervisere møtes og drøfter faglige, gjerne tverrfaglige, spørsmål, forskningstema og prosjekter. Slike arenaer er også viktige sosiale arenaer med betydning for studentenes trivsel og dermed læring

Vurdering av måloppnåelse

Måloppnåelsen vurderes på gjennomføring av konkrete aktiviteter, samt måling på nøkkeltall:

- Andel kandidater med utvekslingsopphold som del av sin grad
 - Måloppnåelse vurderes ut fra andel kandidater som har hatt utvekslingsopphold som del av sin grad

- Økt gjennomstrømming i studieprogrammene
 - Måloppnåelse vurderes ut fra antall kandidater som gjennomfører på normert tid på bachelor og masternivå.

- UiB skal øke sin deltakelse og uttelling i nasjonale konkurransearenaer for studiekvalitet
 - Måloppnåelse vurderes ut søknadsaktivitet og gjennomslag i nasjonale utlysninger

- Økt antall uteksaminerte kandidater i lektorutdanningene

- Styrking av samarbeid om lærer/lektorutdanning på Vestlandet ved å:
 - Tilby fag til hverandre der institusjonene har komplementær kompetanse
 - Samarbeid om opplæring av praksisveiledere
 - Samarbeid om forskning og utviklingsarbeid (FoU) og videreutdanningstilbud
 - Måloppnåelse vurderes ut fra framdriftsrapporter fra etablerte samarbeidsorgan mellom UiB og Høgskulen på Vestlandet

Utviklingsmål 4. UiB skal være en pådriver for innovasjon, næringsutvikling og omstilling i offentlig sektor

Regjeringen vil styrke konkurransekraften i næringslivet og har en ambisjon om at Norge skal bli et av de mest innovative landene i Europa. Langtidsplanen for forskning skal legge grunnlaget for et mer kunnskapsintensivt næringsliv med stor evne til omstilling og verdiskaping. I tråd med langtidsplanens ambisjoner skal UiB være en viktig pådriver for innovasjon, næringsutvikling og omstilling i offentlig sektor.

Med utgangspunkt i geografisk nærhet mellom ulike samarbeidspartnere, forsknings- og utdanningsaktører, fysisk samlokalisering og muligheter til å skape fremragende utdanning, forskning og innovasjon fortsetter arbeidet med å etablere kunnskapsklyngene. Klyngene baseres på tverrfaglig samarbeid for å løse komplekse tema og etableres på områder hvor UiB allerede har høy internasjonal faglig kvalitet, men også der hvor det er muligheter for omfattende samarbeid mellom fagmiljøer internt ved UiB og eksterne partnere i forskningsinstitusjoner, næringsliv, forvaltning og kultur- og samfunnsliv.

Vurdering av måloppnåelse

Måloppnåelsen vurderes på gjennomføring av konkrete aktiviteter, samt måling på nøkkeltall:

- Innen 2030 skal følgende klynger være i driftsfase, Alrek helseklynge, Middelalderklyngen, Klimaklyngen og Energiomstillingsklyngen
 - Måloppnåelse vurderes ut fra:
 - Framdrift i prosessene for etablering og drift av klyngene
- Øke innovasjon og tilrettelegge for entreprenørskap innen alle UiBs fagområder gjennom å styrke kultur, utdanning og prosesser som bidrar til å ta forskningsresultater i bruk
 - Måloppnåelse vurderes ut fra:
 - Søknadsaktivitet og tildelinger i nasjonale og internasjonale innovasjonsprogrammer.
 - Etablering og videreutvikling av læringsarenaer for studentinnovasjon og – entreprenørskap
 - Økt bredde og kapasitet i verifikasjon, inkubasjon og Technology Transfer Offices (TTO)-relaterte tjenester
- Øke etter og videreutdanningstilbudet
 - Måloppnåelse vurderes ut fra omsetning og antall tilbud.
 - Forenkle muligheter til å avlegge eksamener i enkeltemner
 - Utvikle flere tilbud i samarbeid med næringslivet

2.4 Om campusutviklingsplaner

En campusutviklingsplan er en helhetlig og langsiktig plan for god bruk og utvikling av bygg, uteområder og annen infrastruktur som støtter opp om institusjonens faglige og strategiske mål. Universiteter og høyskoler skal ha campusutviklingsplaner som legger grunnlag for prioritering av oppgraderings- og byggeprosjekter på den enkelte institusjon.

Flercampusinstitusjoner bør ha en overordnet campusstrategi i tillegg til campusutviklingsplaner for de ulike studiestedene. Departementet forutsetter at planene styrebehandles. Departementet tar sikte på en ekstern evaluering av institusjonenes campusutviklingsplaner i løpet av 2022, ref. Meld. St. 4 (2018–2019) – Langtidsplan for forskning og høyere utdanning.

3 Tildeling

3.1 Tildeling for 2022

Tildeling over kap. 260, post 50

Stortinget har bevilget 39,4 mrd. kroner over kap. 260, post 50 til universiteter og statlige høyskoler. Det ligger til grunn en prisjustering på 2,6 pst. og et kutt som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen på 0,5 pst. fra 2021 til 2022.

Kunnskapsdepartementet tildeler med dette **3 967 520 000 kroner** til Universitetet i Bergen. Tabellen nedenfor viser rammebevilgningen for 2021, endringen fra 2021 til 2022 og rammebevilgningen for 2022.

	Beløp i kroner
Rammebevilgning for 2021	3 943 397 000
Endring	24 123 000
Rammebevilgning for 2022	3 967 520 000

For en forklaring av endringene viser vi til *Orientering om statsbudsjettet 2022 for universitet og høyskular etter vedtak i Stortinget 20. desember 2021*.

Bevilgningen er økt med 4 064 000 kroner til grønn forskning.

Regjeringen omprioriterer midler til 300 studieplasser til barnevernsfaglige masterutdanninger. Bevilgningen til UiB er økt med 1 193 000 kroner til 25 studieplasser i barnevernsfaglig masterutdanning. Plassene tildeles i kategori D og vil trappes opp over to år. Studieplassene skal benyttes på de studietilbudene som institusjonene har foreslått i sine tilbakemeldinger til Kunnskapsdepartementet. Kunnskapsdepartementet og Barne- og familiedepartementet er opptatt av at det skal tilbys et tilstrekkelig antall studieplasser i både master i barnevern og master barnevernsarbeid. Studiesteder som ønsket begge studieretninger, men ikke har fått tilstrekkelig antall studieplasser til å starte opp begge, skal derfor prioritere å starte opp master i barnevern.

Tildeling over kap. 275, post 21

Kunnskapsdepartementet tildeler med dette **600 000 kroner** til Universitetet i Bergen til utvikling og drift av partnerskap i lærerutdanningene. I statsbudsjettet for 2022 er tildelingen til partnerskapssamarbeid 65,8 mill. kroner totalt. Vi viser til ytterligere omtale i supplerende tildelingsbrev, datert 20. april 2020.

Tildeling over kap. 201, post 21

Kunnskapsdepartementet tildeler med dette **5 900 000 kroner** til Universitetet i Bergen (UiB) til drift og utvikling av Centre for the Science of Learning and Technology (SLATE). Kunnskapsdepartementet opprettet SLATE ved UiB i 2015, i utgangspunktet med støtte i fem

år (2015-2019). Etter en evaluering i 2019-20 ble det besluttet å videreføre støtten i ytterligere fem år (2020-2024), jf. departementets brev av 25. august 2020. De årlige tildelingene er avhengige av Stortingets behandling av statsbudsjettet. Midlene skal benyttes i samsvar med vedtektene for senteret.

3.2 Utbetaling

Kunnskapsdepartementet utbetaler midlene over kap. 260, post 50 i tre rater, hhv. i januar, mai og september.

Midlene over kap. 275, post 21 utbetales i én rate.

3.3 Fullmakter

Stortinget har gitt de statlige universitetene og høyskolene fullmakter som fornyes for ett år av gangen i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet. I tillegg har departementet delegert en rekke administrative fullmakter til institusjonene. En fullstendig oversikt over delegerte fullmakter finnes vedlagt.

4 Andre forutsetninger og krav

4.1 Fellesføringer fra regjeringen

4.1.1 Effektivisere konsulentbruken

Arbeidet med effektivisering utgjør en integrert del av den ordinære styringsdialogen mellom departementet og virksomhet, og følger de allmenne prinsippene for styring i staten. I 2022 skal institusjonene arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes. Institusjonene skal rapportere om konsulentbruken i årsrapporten for 2022.

4.1.2 Lærlinger

Statlige virksomheter skal ha lærlinger tilknyttet seg, der antallet lærlinger skal stå i et rimelig forhold til virksomhetens størrelse. Virksomheter med mer enn 75 ansatte skal til enhver tid ha minst en lærling, og større virksomheter bør ha ambisjon om flere enn en lærling. UiB skal også hvert år vurdere om det er mulig å tilby opplæring i nye lærefag og om antall lærlinger kan økes. Alle statlige virksomheter skal knytte seg til opplæringskontoret OK stat eller et annet opplæringskontor.

I årsrapporten for 2022 skal UiB rapportere følgende:

Antall lærlinger, om det er vurdert å øke antall lærlinger og eventuelt innenfor hvilke fag samt hvilket opplæringskontor virksomheten er tilknyttet. Virksomheter som ikke har oppfylt kravene, må redegjøre for årsaken til dette og for hva de har gjort for å oppfylle kravene.

4.2 Andre krav til universiteter og høyskoler

4.2.1 Forskningsetikk

Kunnskapsdepartementet viser til [Dokument 1 \(2021–2022\)](#) der Riksrevisjonen peker på at de statlige universitetene og høyskolene ikke har etablert systemer som legger til rette for at alle ansatte som arbeider med forskning, får tilstrekkelig opplæring, og at institusjonene ikke har gode nok systemer for å sikre at mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer blir oppdaget, behandlet og rapportert. Departementet understreker institusjonenes ansvar for å sikre at forskningen ved institusjonen skjer etter anerkjente forskningsetiske normer i henhold til [forskningsetikkløven](#) og forventer at institusjonene eventuelt raskt etablerer systemene som er fastsatt i loven. Se også rapporteringskrav 4.2.1.

4.2.2 Samfunnssikkerhet og beredskap (SOB) og sikkerhet etter sikkerhetsloven

Styringsdokument for arbeidet med sikkerhet i Kunnskapsdepartementets sektor (revidert i 2021) skal ligge til grunn for arbeidet med sikkerhet, herunder samfunnssikkerhet, nasjonal sikkerhet og informasjonssikkerhet og personvern. Med et skjerpet digitalt risikobilde forutsettes det at institusjonene holder seg oppdatert om risiko- og trusselvurderinger fra de nasjonale etterretnings- og sikkerhetstjenestene.

Policy for informasjonssikkerhet og personvern skal ligge til grunn for UiBs arbeid innen disse forvaltningsområdene. HK-dir har ansvaret for å følge opp etterlevelsen av policyen. UiB skal følge opp de anbefalinger som HK-dir gir for arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern. Departementet har gitt HK-dir tilbakemelding om at vi ser alvorlig på at mange virksomheter fortsatt ikke har tilfredsstillende kontinuitets- og beredskapsplaner for å håndtere alvorlige IKT-sikkerhetshendelser, og har bedt direktoratet følge opp dette.

Institusjonene skal i årsrapporten for 2022 rapportere om følgende:

1. Når reviderte institusjonen sist sin ROS-analyse? Hvilke områder er identifisert som de med høyest risiko for virksomheten?
2. Når reviderte institusjonen sist sitt krise- og beredskapsplanverk? Beskriv kort hva planverket omfatter.
3. Når gjennomførte institusjonen sist kriseøvelse? Beskriv kort de viktigste læringspunktene fra evalueringen av øvelsen.

Med hensyn til nasjonal sikkerhet rapporterer virksomhetene årlig på status for sikkerhetstilstanden til Nasjonal sikkerhetsmyndighet.

Håndtering av covid-19-pandemien

Institusjonene bør fortsette å evaluere egen håndtering av covid-19-pandemien og påse at læringspunkter fra evalueringen følges opp. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap sin mal for evaluering av covid-19 kan gi inspirasjon til arbeidet. Institusjonene skal i årsrapporten for 2022 orientere kort om hvordan evalueringen ble gjennomført og de viktigste læringspunktene.

4.2.3 Rammeverk for nasjonale evalueringer av forskning og høyere utdanning

Det skal etableres et rammeverk for nasjonale evalueringer av forskning og høyere utdanning¹⁰ for å bidra til at evalueringsprosessene blir mer forutsigbare. Forskningsrådets og NOKUTs ansvar for henholdsvis forsknings- og utdanningsevalueringer skal videreføres, men rammeverket skal bidra til tettere samordning.

4.2.4 Likestilling og mangfold

Kunnskapsdepartementet forventer at virksomhetene arbeider aktivt for å fremme like karrieremuligheter for kvinner og menn i norsk academia og tilrettelegger for et større etnisk mangfold. Funnene i en kartlegging¹¹ gjennomført av Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning (Kif)¹² tyder på at det er behov for en styrking av dette arbeidet.

Kunnskapsdepartementet understreker viktigheten av at dette gis ressurser og prioriteres i et langtidsperspektiv. Det vises også til Strategi for forskerrekuttering og karriereutvikling.

Departementet ber om at virksomhetene fortsetter å følge med på hvordan koronapandemien har påvirket menns og kvinners forskerkarrierer og at arbeidet mot trakassering og seksuell trakassering må ha fortsatt fokus og videreføres. Departementet gjør også oppmerksom på at EU-kommisjonen har innført krav om at mottakere av forskningsmidler fra Horizon Europe må ha en handlingsplan for likestilling.

Departementet minner om endringer i likestillings- og diskrimineringsloven mv. (universell utforming av IKT-løsninger) og innlemmelse av direktiv (EU) 2016/2102 om tilgjengeligheten av offentlige organers nettsted og mobilapplikasjoner (WAD-direktivet)¹³. Endringene trer i kraft 1. januar 2022, og pliktsubjektene vil få 1 år på å etterleve kravene, dvs. fra 1. januar 2023. Departementet vil samarbeide med HK-dir for å utrede hvordan WAD-direktivet best kan gjennomføres i UH-sektoren.

5 Rapportering og resultatoppfølging

5.1 Rapportering om resultater

Departementet minner om at universiteter og høyskoler skal sende årsrapport for 2021 innen 15. mars 2022 til postmottak@kd.dep.no, med kopi til Riksrevisjonen og Database for statistikk om høgre utdanning (DBH). Nærmere krav til denne årsrapporten fremgår av dokumentet *Rapporteringskrav for årsrapport 2021* som var vedlagt fjorårets tildelingsbrev. Departementet gjør oppmerksom på at årsrapporten for 2021 skal publiseres på virksomhetens nettside innen 1. mai 2022.

Årsrapport for 2022 skal sendes inn innen 15. mars 2023 og for midlene tildelt over kap. 201, post 21 skal UiB sende egen årsrapport innen 15. mars 2023. Rapporteringskravene følger

¹⁰ [Forslag til nytt rammeverk \(regjeringen.no\)](#)

¹¹ [Rapport - Fra visjon til praksis \(kifinfo.no\)](#)

¹² Kif-komiteen har i sitt mandat å bistå sektoren i sitt arbeid med kjønnsbalanse og mangfold. Komiteen drifter en [ressursside](#) og sekretariatet kan kontaktes for rådgivning.

¹³ [Prop. 141 LS \(2020–2021\) \(regjeringen.no\)](#)

av vedlagte dokument *Rapporteringskrav for årsrapport 2022*. Dokumentet er også tilgjengelig i DBH. Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater og gi departementet grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk, jf. *Bestemmelser om økonomistyring i staten*.

Universiteter og høyskoler skal rapportere data til HK-dir ved DBH. Krav til datarapporteringen og fristene gjennom året finnes på DBHs nettsider:

[Database for statistikk om høyere utdanning - DBH \(hkdir.no\)](https://hkdir.no)

Institusjonen skal avlegge delårsregnskap og årsregnskap for 2022. Departementet vil i egne brev angi hvilke frister og krav som gjelder for delårsregnskapene og årsregnskapet. Departementet viser til Finansdepartementets rundskriv R-10/2021 når det gjelder rapportering av regnskapsopplysninger til statsregnskapet for 2022.

En oversikt over hovedtrekkene i styringsdialogen mellom departementet og institusjonene er vedlagt.

5.2 Satsingsforslag for 2024

Institusjonene kan melde inn behov for større satsinger utenfor gjeldende rammebevilgning. Departementet bruker satsingsforslagene til å identifisere de viktigste behovene i universitets- og høyskolesektoren. Institusjonene må utarbeide eventuelle satsingsforslag i tråd med vedlagte veiledning.

Frist for innsendelse av satsingsforslag for 2024 er 1. november 2022. Forslagene sendes til postmottak@kd.dep.no. Se vedlegget *Veiledning for fremstilling av satsingsforslag for 2024*.

5.3 Styringsdialogen i 2022

Etatsstyringsmøtene skal være en strategisk dialog mellom departementet og institusjonens styre om institusjonens utvikling. Sentralt i møtet er utviklingsavtalen mellom departementet og institusjonen, regjeringens prioriteringer, særskilte føringer og institusjonens utfordringer.

Departementet inviterer med dette styret og institusjonens ledelse til etatsstyringsmøte i 2022. Etatsstyringsmøtet er berammet til 13. juni 2022 kl.12.00-14.00. Møtet vil finne sted i Kunnskapsdepartementets kontorer i Oslo, forutsatt at smittesituasjonen tillater det. Vi ber om at strategisk viktige saker og deltakerliste sendes departementet senest to uker før møtedato. Til hver innmeldt sak skal det gis bakgrunnsinformasjon på inntil en halv side. Departementet forventer at delegasjonen er bredt sammensatt.

Med hilsen

Maria Tagmatarchi Storeng (e.f)
ekspedisjonssjef

Sidsel Aarnæs Arbo
fung. avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg oppgitt nedenfor finnes på [Kunnskapsdepartementets nettside](#):

- Orientering om statsbudsjettet 2022 for universitet og høgskular
- Fullmakter
- Hovedtrekk styringsdialogen
- Rapporteringskrav for årsrapport 2022
- Veiledning for fremstilling av satsingsforslag for 2024

Kopi

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse
Riksrevisjonen
Statsforvaltaren i Vestland
Studentsamskipnaden på Vestlandet